

KÖSZÖNTŐ

Papp Klára történész, egyetemi tanár, az MTA doktora, történettudományi szakmai bizottságok vezető tagja. Számos tanulmány és monográfia szerzője, konferenciakötetek, kiadványsorozatok, forrásközlemények szerkesztője, aki tanítványok sorát indította el, támogatja pályájukon. Érdeklődése a múlt iránt már gyermekkorától fogva, neveltetése, szülei közvetlen példája, az otthoni szellemi környezet alapján adott volt, s tudatosan választotta élethivatásul a történettudomány szolgálatát és a tanítást. A korán kialakult vonzalmat erősen tovább táplálták benne az egyetemi hallgatói évek, az oktatók s a magyar és európai történelmi szemináriumok, előadások élénk, ösztönző-megerősítő légköre. Ugyanazok azután magukkal hozták a számára is igen kiemelt jelentőségű, építő emberi kapcsolatokat, később a szakmai nevelőmunkát, a tudás továbbadását. Ez a közeg tanári-tudományos és ismeretterjesztő munkássága során máig meghatározó, személyes élményanyagával, tapasztalatforrásaival, az ismeretszerzés gyakorlati indítékaival s persze mindama társadalmi valórral, melyet a történetkutatói, az oktatói, valamint a közművelő pálya végső soron hordoz-megterem.

Kutatásai alapvetően a magyar koraujkorra irányulnak, főbb tárgyait társadalom- és gazdaságtörténeti jelenségek alkotják. Folyóiratunkat s annak jelen számát nézve szintén lényeges, hogy behatóan tanulmányozza és értékeli a régi Bihar vármegye belviszonyait, a rendi társadalom tagozódásának helybéli sajátosságait, vagyoni állapotokat, táj és nép, vagy nemzetiségi zónák kapcsolatát, gazdasági egységek működését. Ebből a célirányos forrásfeltárásból és -elemzésből, „Biharország” vizsgálatából fejlett ki utóbb fokozatosan a Csáky-nemzetséget és rajta keresztül a magyar főnemességet érintően az a történelmi tevékenység, melyet hosszabb ideje végez, kiterjesztve kutatásainak időhatárát a modern korig. A bihari Csákyakra és az erdélyi grófi ágra vonatkozó, az uradalmak fenntartásához, a rokonsághoz, más főúri házakhoz, politikai összeköttetésekhez fűződő megállapítások mellett munkái egészében a családtörténet s például a nőtörténet szempontjából is sok új eredménnyel szolgálnak.

Tanárként a tárgyi-tartalmi tudás, a forrásokra, ismeretükre és kezelésükre vonatkozó tanácsok, ajánlások mellett továbbadta a tanítványok, egyetemi hallgatói felé a többször fáradságos, hosszas, de sikerélményt teremni képes kitarító kutatás iránti elkötelezettségét. S megmutatta azt, ami őt ösztönözte annak idején a vizsgálandó korszak választásánál, hogy – a kötetet záró beszélgetésből némi általánosítással idézve – „*bőven akad kutatni való téma*”. Különös elismerését jelenti mindennek, valóban értékes visszajelzéseket adnak részére a városi vagy a vármegyei társadalommal, a birtokos és a kisnemességgel, másrészt a parasztsággal, tájakkal és uradalmakkal, ottani közösségek életével foglalkozó, sikeresen védett doktori értekezések és szakdolgozatok.

Periodikánk aktuális számát volt diákjai, doktoranduszai és ebben a folyóiratban vele együttműködő szerkesztőtársai írták. Többségük a közép- és középkor tagjaként, ugyancsak több évtizede járva a pályán, elmélyült társadalom- és gazdaságtörténeti kutatások legújabb eredményeivel viszonyozza az annyszor tapasztalt tanári-témavezetői és munkatársi útmutatást és segítséget. Egy tanulmány és egy forrásközlés közelít rá az újkori Debrecen és Nyíregyháza múltjában, bár kevésbé feltűnő, de azért mégis látható nyomot hagyó, hosszabb időtávot átölelő eseménysorozatokra. Bihar, az országon belüli ország egy kistája újabb kori életének fordulatait, helységei fejlődésének és hanyatlásának jellegzetessé-

geit összegezi a róluk készült tabló. A Rákóczi-kor kutatói két arcképvázlattal, a szabadságharc másod-harmadvonalbeli, ugyanakkor korántsem érdektelen pályát futó szereplőinek életrajzi adalékaival, valamint egy uradalom átfogó, családok és háztartások szintjéig lemenő vizsgálatával járulnak hozzá a közös, ünneplő kötethez. A Papp Klárával készített, legvégül olvasható interjúban pedig a szakmai közeg mellé-mögé odakerülnek a családi és a magánélet bizonyos, a közpályát tekintve elhatározó eseményei, az irányító-formáló indíttatások is.

E folyóirat, melynek oldalain most az egykori tanítványokból lett munkatársak a kerek évforduló alkalmából köszöntik, indulását, kibontakozását és működését nagymértékben köszönheti az ünnepeltnek, aki elnökké választása után csakhamar szélesebb távlatokat nyitott a Hajdú-Bihar Megyei és Debreceni Honismereti Egyesület előtt, szerteágazóbbá, mélyebbé, termékenyebbé téve a civil szervezet kapcsolatait az északkelet-magyarországi régió több tudományos és közművelődési intézményével. Előmozdította az online térben való megjelenést, majd aztán szerkesztőségi tagként egy olyan szaklap felépítését szorgalmazta, amely a számára szintén fontos kutatási terepet jelentő kelet-alföldi-partiumi táj vizsgálatát tudományközi kérdésként kezeli, állandó tájékozódási pontot igyekezve biztosítani mind általában a (történet)tudományos közvélemény, mind a helytörténeti kutatók s ezek éltető forrása, a lokálpatriotizmus számára.

Papp Klára kutatásaival, hiánypótló elemzéseivel, ismeretlen, vagy kevésbé ismert eseményeket, személyeket, közösségeket látószögbe véve s megszólaltatva, s ugyanígy persze másokat támogatva, mentorként is sokrétűen gyarapította történeti irodalmunkat. Bízva abban, hogy még sokáig folytatja ilyen irányú munkáját, kívánunk számára – a pillanat alkalmiságán túl is – életerőt, jó egészséget.

2022. december

A Szerkesztőtársak nevében:

Brigovácz László